

Laidiens: 04.02.2004., Nr. 18

Latvijas Centrālā depozitārija noteikumi Nr.6

Par norēķiniem par Biržā noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem

Apstiprināti Latvijas Centrālā depozitārija padomes sēdē 2004. gada 23.janvārī

Latvijas Centrālā depozitārija (turpmāk tekstā — LCD) noteikumi Nr.6 “Par norēķiniem par Biržā noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem” (turpmāk tekstā — Noteikumi) nosaka norēķinu kārtību Rīgas Fondu biržā (turpmāk tekstā — Biržā) noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem ar LCD iegrāmatotajiem un Biržas regulētajos tirgos iekļautajiem finanšu instrumentiem, par kuriem naudas norēķinus veic latos. Noteikumi izstrādāti, pamatojoties uz Finanšu instrumentu tirgus likuma (turpmāk tekstā — Likuma) 94.panta otrās daļas ceturto punktu.

1. Noteikumos lietotie termini

- 1.1. Noteikumos lietotie termini un jēdzieni, kas nav skaidroti, atbilst Likumā lietotajiem terminiem un jēdzieniem.
- 1.2. *LCD dalībnieks* — finanšu starpnieks, kurš veic tādu finanšu instrumentu turēšanu, kas iegrāmatoti LCD, un/vai kurš veic norēķinus par darījumiem ar finanšu instrumentiem.
- 1.3. *Biržā noslēgtais darījums* — darījums, kas noslēgts, izmantojot Biržas kotēšanas sistēmu.
- 1.4. *Biržā reģistrētais darījums* — darījums, kas noslēgts, darījuma pusēm savstarpēji vienojoties, un reģistrēts Biržā.
- 1.5. *“T diena”* — diena, kurā darījums noslēgts vai reģistrēts Biržā.
- 1.6. *“S diena”* — diena, kurā notiek finanšu instrumentu un naudas norēķini par Biržā noslēgto vai reģistrēto darījumu.
- 1.7. *“S-1 diena”* — pirmā darba diena pirms “S dienas”.
- 1.8. *Neto pozīcija* — viena LCD dalībnieka saistību vai prasību kopums naudā vai finanšu instrumentos pret citiem LCD dalībniekiem, kas aprēķināts, ņemot vērā starp pusēm noslēgtos darījumus ar vienu “S dienu”, pamatojoties uz savstarpējo ieskaitu.
- 1.9. *Neto pozīciju aprēķins* — process, kurā katram LCD dalībniekam, pamatojoties uz visiem LCD dalībnieka vai tā klientu vārdā Biržā noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem ar vienādu norēķinu datumu, tiek aprēķinātas daudzpusējās finanšu instrumentu un naudas neto pozīcijas. Finanšu instrumentu neto pozīcijas aprēķina katram LCD dalībniekam par katru atvietojamu finanšu instrumentu kopumu, atsevišķi LCD dalībnieka un tā klientu vārdā noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem. Paralēli finanšu instrumentu neto pozīcijām aprēķina saistītās naudas neto pozīcijas katram LCD dalībniekam, lai veiktu naudas norēķinus Latvijas Bankā (turpmāk tekstā — LB).

1.10. *Neto norēķinu cikls* — secīgu aprēķinu, informācijas apstrādes un citu operāciju kopums, kuru izpilde nodrošina neto norēķinu veikšanu par Biržā noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem.

1.11. *Darījuma apstiprinājums* — norēķinu veicēja piekrišana veikt norēķinus par darījumu, kuru tas vai cits LCD dalībnieks savā vai sava klienta vārdā noslēdzis vai reģistrējis Biržā.

2. Vispārīgie noteikumi

2.1. Īpašuma tiesības uz finanšu instrumentiem un tajos nostiprinātajām tiesībām Biržā noslēgtajos vai reģistrētajos darījumos pāriet ar brīdi, kad finanšu instrumenti ir iegrāmatoti finanšu instrumentu ieguvēja finanšu instrumentu kontā.

2.2. Visa informācijas apmaiņa (paziņojumi, apstiprinājumi u.c.) starp LCD un LCD dalībnieku notiek saskaņā ar LCD noteikumos Nr.11 “Par datu apmaiņu” noteikto kārtību.

2.3. Norēķinu procesa dalībnieki ir LCD, LCD dalībnieki un LB.

3. Norēķinu kārtība

3.1. Lai varētu veikt finanšu instrumentu un naudas norēķinus, LCD, LCD dalībnieks, kuram ir atvērts naudas konts LB, un LB noslēdz trīspusēju līgumu naudas norēķinu nodrošināšanai. Ja LCD dalībniekam nav atvērts naudas konts LB, tas naudas norēķinus veic ar cita LCD dalībnieka starpniecību, kuram ir atvērts naudas konts LB un kurš ir noslēdzis līgumu ar LCD un LB par naudas norēķinu nodrošināšanu.

3.2. Norēķini balstās uz vienlaicīgu finanšu instrumentu piegādi par samaksu, un tos veic saskaņā ar aprēķinātajām finanšu instrumentu un naudas neto pozīcijām.

3.3. “T dienā” pēc tirdzniecības sesijas noslēgšanas Birža nogādā LCD tirdzniecības sesijas rezultātus.

3.4. “T dienā”, pamatojoties uz informāciju, kas saņemta no Biržas, LCD nosūta darījuma apstiprinājuma pieprasījumu LCD dalībniekam, kurš apstiprina Biržā noslēgto vai reģistrēto darījumu. Apstiprinājuma pieprasījumā LCD dalībnieka klienta konta numuru un nosaukumu norāda tikai tad, ja šī informācija norādīta, iesniedzot darījuma uzdevumu Biržā.

3.5. “S–1 dienā” līdz plkst. 17 LCD dalībnieks nosūta LCD darījuma apstiprinājuma ziņojumu.

3.5.1. Ja visi darījuma apstiprinājuma ziņojuma lauki ir aizpildīti pareizi un tas apstiprina Biržā noslēgto vai reģistrēto darījumu, LCD nosūta LCD dalībniekam paziņojumu.

3.5.2. Ja darījuma apstiprinājuma ziņojuma lauki ir aizpildīti nepareizi vai ja tas neapstiprina Biržā noslēgto vai reģistrēto darījumu, LCD nosūta LCD dalībniekam paziņojumu.

3.6. Ja līdz “S–1 dienas” plkst.17 LCD darījuma apstiprinājumu no LCD dalībnieka nesaņem, pienākums veikt norēķinus par darījumu pāriet Biržas biedram, kurš šo darījumu noslēdzis vai reģistrējis Biržā, un LCD nosūta darījumā iesaistītajām pusēm paziņojumus.

3.7. “S–1 dienā” līdz plkst.18 tas LCD dalībnieks, kura naudas konts LB tiek izmantots, lai veiktu norēķinus par cita LCD dalībnieka Biržā noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem, nosūta LCD paziņojumu par maksimālo naudas summu, kuru var izmantot norēķinos par cita LCD dalībnieka darījumiem. Šis paziņojums vienlaikus ir pilnvarojums veikt naudas neto norēķinus par darījumiem, kurus Biržā noslēdzis vai reģistrējis cits LCD dalībnieks.

LCD dalībnieks, kura naudas konts LB tiek izmantots, lai veiktu norēķinus par cita LCD dalībnieka Biržā noslēgtajiem vai reģistrētajiem darījumiem, var iesniegt LCD pilnvaru, norādot naudas summas limitu vienam neto